

ningkunstenaars in den lande als: Pier Pander, J. C. Wienecke, F. E. Jeltsema, Toon Dupuis, C. J. van der Hoef e.a. overlatende de penningkunst verder te ontwikkelen. In deze jaren ontstonden o.m. de reeks prachtige zilveren gebruiksvoorwerpen, die Carel Begeer ontwierp voor de Rotterdamse maecenas J. P. van der Schilden, welke, na diens overlijden in het museum Boymans-van Beuningen zijn gekomen.

Jammer is het, dat Carel J. A. slechts enkele penningen heeft gesigeneerd; de signatuur ontbreekt op de penning van de Bloemententoonstelling te Haarlem (1910), de 'Nederlandse Pomologische Vereeniging' (1911) en op de V.V.V.-penning voor Utrecht t.g.v. de geboorte van Prinses Juliana (1909) met de figuur van Sint Maarten op de voorzijde en de prachtige compositie van de beierende klokken op de keerzijde. (Zwierzina I, resp. 1910 no. 915, 1911 no. 988 en 1909 no. 845).

A. von Weiler

SINT NICOLAAS HEEFT DE TIJD

Wanneer we 's morgens tegen achten de radio aanzetten om klok of horloge aan het tijdsein te controleren, kunnen we daarvoor even goed een Engels station gebruiken als Hilversum. De slag van 8 uur valt overal precies gelijk. Geperfectioneerde techniek die we vanzelfsprekend vinden. Hoogstens vragen we ons wel eens af hoe men „vroeger” eigenlijk aan de juiste tijd kwam. Een boeiend antwoord op die vraag vond ik onlangs in de rekening van de Sint Nicolaaskerk te Utrecht over het jaar 1586/'87 (Gem. Archief nr. 706 II). Op folio XXVI doet de rentmeester verantwoording van de volgende post:

„Ende noch betaelt Claes Florisz voor twee Sonnenwijzers, daarvan dic een gestelt es aen die kerckmuur ende die ander voor meester Peter Augustijnsz, organist, omme het uuijwerck nae te stellen, tzaemen 1 gulden X stuijvers”.

Deze organist, voluit geheten Peter Augustijnsz van den Bongaert, ook wel Wttenbogaert, woonde in een huisje van de kerk en had als organist een salaris van 50 gulden per jaar. Ook ontving hij dan nog 1 gulden 15 stuivers „van torgell voor een geheel jaer doer taccorderen sulcx mit hem overcoemen es ende naer ouder gewoenten” en ook overigens had hij de volledige zorg over zijn instrument: „Gegeven meester Peter organist voornoemt omme traen te coope totten blaesbalcken van torgell mede te smeeren XVIII st.”

Maar op het uurwerk terug te komen, de volgende post uit de rekening 1588/'89 geeft ons een aanwijzing dat Peter Augustijnsz er goed slag van had op de zonnewijzer te kijken en dat de buurt zijn werk zeker waardeerde:

„Noch dselven betaelt dat hem bij den gemeenen gebueren toegeleijt es voor zijn moeten dat hij tgheheele jaer doer het uuijwerck gestelt heeft, XII gulden”.

De Bilt.

P. H. Damsté